

מבצע "חרבות ברזל" – מגמות ברשתות החברתיות במזרח ירושלים

עדכון יומי – 19 באוקטובר 2023

-פנימי-

עימותים אלימים עם כוחות הביטחון

- "אימה ופחד בירושלים", נכתב לצד סרטון שפורסם ביום רביעי [18.10], ולצידו פורט כי "כוחות הכיבוש תקפו צעירים מבית חנינא, ניפצו את חלונות הרכב שלהם ותקפו אותם בגז פלפל". במקביל דווח בהרחבה על עימותים אלימים במ"פ שעפאט שכללו "ירי מסיבי של רימוני הלם וגז".
- בדיווח אחר על "פלישה של כוחות הביטחון לאזור מסגד אל-ארבעין בעיסאווייה", במהלכה "קרעו חיילי הכיבוש דגלי פלסטין ורמסו את קבריהם של שניים מהשהידים תושבי השכונה שנהרגו ביום שישי האחרון [13.10]". אחד הגולשים כתב בתגובה כי "הצעירים בירושלים לא צריכים להשליך את עצמם לאובדן וכיליון", והוסיף ש"אנחנו לא רוצים שמישהו ייעצר ויאבד את העתיד שלו".
- ברשתות דווח כי "צעיר תושב עיסאווייה נפצע בראשו מכדור גומי שנורה לעברו במהלך פלישה של כוחות הכיבוש לשכונה", ותואר כיצד מאז תחילת "מערכת מבול אל-אקצא" נעצרו בירושלים כ-140 בני אדם - "בהם ילדים, נשים וזקנים".
- לצד הפוסטים עליהם דיווחנו אתמול, המביעים - במישרין או בעקיפין - התנגדות לכניסה לעימותים עם כוחות הביטחון, ישנם גם פוסטים המביעים תמיכה במחאות פעילות על רקע האירועים בעזה. "בזמנים הקשים האלה, השתיקה היא פשע", כתב גולש בקבוצת הפייסבוק 'אסק ג'רוזלם', "היא שיתוף פעולה ובגידה בדמם של השהידים, הנפגעים והפצועים". לעמדה זו נלווים שיתופים של תמונות וסרטונים מהנזק ברצועה, לצד הבעות צער ותמיכה בתושבים.
- אחת הזירות הבולטות של ביטויי תמיכה בתושבי רצועת עזה היא העיירה אבו דיס (מחוץ לתחום המוניציפלי של ירושלים), וביום רביעי [18.10] דווח על הצעדה שאורגנה בה לטובת תמיכה בעזתיים, "הוקעת תוקפנות הכיבוש", וגם "התרשלותה של הרשות הפלסטינית". כמו כן, סופר כי לאחר הצעדה פרצו במקום עימותים אלימים בין צעירים לבין כוחות הביטחון, שירו רימוני הלם וגז ונענו בזיקוקים שכוונו לעברם. בדיווחים אחרים סופר גם על אירוע חריג שאירע בכפר אל-עזיריה (גם הוא מחוץ לתחום העיר), שם "ירו כוחות הכיבוש כדורים חיים לעבר צעירים מהשכונה שפרצו את גדר הפרדה.

מידת היענות לשלושת ימי האבל והשביתה שהוכרזו לאחר "הטבח" בביה"ח בעזה

- הפרשן הפוליטי פדל טהבוב התייחס ביום רביעי [18.10] לשביתה שהונהגה בירושלים ובגדה המערבית באותו יום מתוך "אבל על 500 השהידים שנהרגו כתוצאה מהפצצת בית החולים אל-מעמדאני בעזה", ואמר: "בנסיבות הטרגיות הללו, כולם אמורים להביע סולידריות עם הפלסטינים בעזה. השביתה היא צעד נורמלי, ואני מסרב לומר שאין לה תועלת. אנחנו חלק מהעם הפלסטיני - שמחים כשהוא שמח ועצובים כשהוא עצוב - כולם חייבים להקריב מעצמם משהו".
- "רציתי לשאול - יש מחר שביתה בכפר עקב או שלא?", שאל ביום רביעי בערב גולש, וזכה לתגובות מבלבלות. מבין המגיבים יש שאמרו שהשביתה תקפה גם לבתי העסק וגם לבתי הספר, יש שטענו כי אין שביתה בכלל, ויש שאמרו שהשביתה היא "חצי חצי". מגיבים אחרים הדגישו כי בעקבות הפצצת בית החולים הוכרזו שלושה ימי אבל בירושלים, אך ציינו כי לא כל התושבים מחויבים לאותם ימים. "לא יכולים להיות באבל שלושה ימים? מהבוקר אנשים שואלים מה פתוח ומה לא", כתבה גולשת, "עצוב שאנחנו עם שלא יודע להביע סולידריות". תסכול דומה הובע בפוסט נוסף שפורסם בקבוצת פייסבוק של תושבי כפר עקב, ובו נכתב כך: "איפה הוועד של כפר עקב וקלנדיה שמקבל השפלה כזו?! הכריזו על שלושה ימים של אבל ועל שביתה, אבל בתי הספר מתקשרים ואומרים שהלימודים כרגיל ושאסור להיעדר".

הריסת בית משפחת אבו סוהיב בבית חנינא

- ביום רביעי [18.9] התאספו מחוץ לביתו של עומר אבו סוהיב בבית חנינא כוחות הריסה גדולים, והרסו את הבית "בתואנה שנבנה ללא היתר". אבו סוהיב סיפר כי "כוחות הכיבוש" הודיעו לו על ההריסה לפני כשבועיים, אך תיאר את הפתעתו מכך ש"יש דחפורים בפתח של הבית" - שכן עורך דינו טען שבעקבות המלחמה החלטת ההריסה לא תיושם. שהד, בתו של אבו סוהיב, פירטה אודות הקנסות שמשפחתה שילמה לאורך השנים, וסיפרה כי "הכיבוש הרס את הבית עם שנאה בלב ולא השאיר שום דבר שלם", אך גם ציינה כי "הסבל של המשפחה הוא כאין וכאפס לעומת מצוקתם של תושבי עזה הנטבחים - הכל קורבן למען המולדת".
- הריסה נוספת בבית חנינא אירעה במשרדים של משפחת אבו קוטייש, אך לא פורסמו אודותיה פרטים רבים.

קריאה להגברת הנוכחות במסגד אל-אקצא

אחד מתושבי העיר פרסם סרטון, שהפך במהרה לוויוראלי והופץ ברשתות, בו הוא מדבר ממסגד אל-אקצא: "הסרטון הזה מופנה לגברים בירושלים. למה אתם לא במסגד אל-אקצא? המסגד ריק לגמרי. למה אין הגנה על המסגד? המלחמה הזו התחילה בגלל מסגד אל-אקצא, אבל אנחנו בירושלים ישנים. אם לכל תפילה נגיע 50, 100, 200 מתפללים - יפתחו מחדש את השערים - אבל כל מה שאנחנו עושים זה לשמוע על המלחמה ולצפות בחדשות".

הודעה על מותו של צעיר מזרח ירושלמי ביום הראשון למלחמה

תמונתו של סהיב מוחמד ח'ליל א-ראזם, בן 22 תושב מזרח העיר, שנהרג מירי מחבלים במתקפה על עוטף עזה ביום שבת [7.10] כשחזר מעבודתו כנהג אוטובוס. "גופתו של הצעיר א-ראזם מועברת כעת לבית החולים אל-מקאסד לצורך השלמת ההליכים ולפרידה אחרונה", נכתב ביום רביעי [18.10] בערב, "גופתו עתידה להיקבר בבית הקברות 'יוספיה' - ואנחנו נמצאים בקשר עם המשפחה על מנת למסור פרטים נוספים על הלוויה". הפוסט זכה לאלפי לייקים ולמעל 500 תגובות של גולשים, שייחלו ש"אללה ירחם עליו" וניחמו את המשפחה. על פי התגובות, נראה כי חלק מהגולשים מודעים לנסיבות מותו של א-ראזם, ושאלו "כיצד הובאה גופתו מעזה", אך אחרים, ששאלו על סיבת המוות, נענו כי "הוא נהג באוטובוס, והיה באזור הגבול עם עזה ביום הראשון של המלחמה - אמרו שאולי לקחו אותו בטעות בשבי אבל מצאו את הגופה שלו". אחד הגולשים ענה ש"א-ראזם נהרג בהפצצות הכיבוש הישראלי".